

Słownictwo w nauczaniu języka niemieckiego na bazie podręcznika „Alles klar”

Uczę języka niemieckiego w liceum ogólnokształcącym, profilowanym i technikum. Od pięciu lat korzystam z podręcznika „Alles klar”. Podręcznik ten jest bardzo przyjazny uczniom, poprawnie zbudowany, a ćwiczenia dostosowane do różnych zdolności i umiejętności ucznia. Konstrukcja książki pozwala dostosować tempo nauki do poziomu klasy, ale jednocześnie uwzględnić indywidualizację nauczania.

Nauka języka obcego polega na opanowaniu słownictwa, gramatyki i składni. Podstawą do prawidłowej konstrukcji zdań jest przede wszystkim znajomość podstawowych zasad gramatyki i składni, do czego bazą jest słownictwo.

To właśnie ilość słów, użytych nawet niegrammatycznie pozwala na porozumiewanie się z obcokrajowcami, kupno biletu, zapytanie o drogę etc.

Nadrzędnym celem w nauczaniu języka obcego jest dobra baza słownictwa zarówno czynnego, jak i biernego. Dlatego w pierwszym roku nauki tak ważna jest znajomość jak największej ilości słów, która w przyszłości zaprocentować może dobrze zdaną maturą i poprawnym porozumiewaniem się językiem.

Od kilku lat zaczęłam zauważać, że uczniowie, dla których język niemiecki jest drugim językiem obcym (a więc w liceum uczą się go od początku), mają problemy z konstrukcją wypowiedzi z powodu braku znajomości podstawowych słówek. Kłopoty mieli z przypomnieniem sobie prostego słownictwa, które, jak myślałam było opanowane i powtórzone.

Dodatkowo słabo wypadały konkursy języka niemieckiego, które układałam i organizowałam głównie na bazie leksyki.

To wszystko skłoniło mnie do znalezienia metod, mało bolesnych dla ucznia, które pozwoliłyby na lepsze i skuteczniejsze opanowanie słownictwa.

Pracując z podręcznikiem zwróciłam uwagę, że uczniowie bardzo lubią rozwiązywać krzy-

żówki.

To był sygnał do uzupełnienia ćwiczeń „Alles klar” w te właśnie zadania.

Aby rozwiązywanie krzyżówek przyniosło większą radość i rezultaty, postanowiłam, że uczniowie sami będą redagować te ćwiczenia, a w ramach utrwalania materiału – rozwiązywać je.

Często zadawałam jako zadanie domowe skonstruowanie diagramu, krzyżówki z poszczególnych ćwiczeń z podręcznika lub jako pracę na lekcji w grupach. Uczniowie już w trakcie robienia takich krzyżówek przyswajali sobie to słownictwo. Aby dobrze je utrwalić, po jakimś czasie robiłam kartkówki ze słówek, dając im do rozwiązania te właśnie krzyżówki.

W wyniku tych oddziaływań stwierdziłam, że zasób słownictwa w klasach pierwszych był bez porównania wyższy, niż analogicznie w innych klasach w poprzednich latach nauki.

Poziom słownictwa w klasach pierwszych „eksperymentalnych” jest porównywalny z poziomem klas drugich, gdzie „eksperyment” ten nie był przeprowadzony, a w których też nauka języka niemieckiego zaczęła się w liceum.

Przeprowadzony przeze mnie konkurs języka niemieckiego, oparty głównie na leksyce, wypadł średnio o kilka punktów lepiej, niż w latach ubiegłych.

Dlatego przekazuję w tej publikacji kilka przykładowych krzyżówek i diagramów, których autorami byli uczniowie, z odnośnikami, jakiego ćwiczenia w „Alles klar 1 a” dotyczą.

Publikację swą ograniczyłam tylko do „1a”, dając innym inspirację do tworzenia różnych metod, których na celu jest podnoszenie jakości nauczania.

Najlepsze wyniki przyniosły prace zrobione przez samych uczniów, ale do wykorzystania na lekcjach dołączyłam na końcu publikacji krzyżówki „gotowe do wydruku”.

Życzę przyjemności w zabawie w nauczanie języka obcego, jak i powodzenia!

A1/6

Z diagramu należy wykreślić nazwy następujących państw, a z pozostałych liter poziomo odczytać hasło: Islandia, Irlandia, Norwegia, Szwecja, Finlandia, Rosja, Estonia, Litwa, Łotwa, Słowacja, Rumunia, Serbia, Szwajcaria, Portugalia, Włochy, Chorwacja, Armenia, Luxemburg, Bułgaria, Białoruś, Polska, Ukraina, Dania, Wielka Brytania, Holandia, Belgia, Niemcy, Czechy, Węgry, Austria, Francja, Hiszpania, Grecja, Macedonia, Bośnia i Hercegowina, Lichtenstein, Turcja.

S	R	U	S	S	L	A	N	D	G	R	I	E	C	H	E	N	L	A	N	D
B	O	S	N	I	E	N	U	N	D	H	E	R	Z	E	G	O	W	I	N	A
E	L	D	E	U	T	S	C	H	L	A	N	D	P	O	R	T	U	G	A	L
L	I	E	C	H	T	E	N	S	T	E	I	N	K	R	O	A	T	I	E	N
G	O	I	T	A	L	I	E	N	W	Ó	S	T	E	R	R	E	I	C	H	E
I	N	L	I	T	A	U	E	N	F	R	A	N	K	R	E	I	C	H	I	E
E	S	T	L	A	N	D	W	E	I	S	S	R	U	S	S	L	A	N	D	N
N	E	N	I	E	D	E	R	L	A	N	D	E	L	U	N	G	A	R	N	I
G	R	O	S	S	B	R	I	T	A	N	N	I	E	N	I	S	L	A	N	D
B	B	U	L	G	A	R	I	E	N	A	S	C	H	W	E	I	Z	N	O	N
O	I	P	O	L	E	N	N	T	S	C	H	E	C	H	I	E	N	V	R	A
A	E	T	W	I	L	U	X	E	M	B	U	R	G	K	A	N	S	A	W	L
N	N	M	A	R	M	E	N	I	E	N	S	C	H	W	E	D	E	N	E	L
A	R	U	K	R	A	I	N	E	R	U	M	Ä	N	I	E	N	I	N	G	R
D	Ä	N	E	M	A	R	K	S	P	A	N	I	E	N	T	Ü	R	K	E	I
O	E	F	I	N	N	L	A	N	D	M	A	Z	E	D	O	N	I	E	N	U

Hasło: Słowenia, Libanon, Watikan, San Marino, EU.

.....

A1/27 – Verwandte

Z diagramu należy wykreślić nazwy następujących krewnych, a następnie w rzędach poziomych odczytać hasło: ojciec, matka, rodzice, córka, syn, żona, mąż, małżeństwo, babcia, dziadek, wujek, ciocia, wnuk, wnuczka, prababcia, siostra, brat, kuzynka, kuzyn, siostrzeniec, bratanek, szwagier, szwagierka, teściowa, teść, zięć, synowa.

•	C	O	U	S	I	N	U	R	O	M	A	F	F	R	A	U
S	C	H	W	I	E	G	E	R	M	U	T	T	E	R	A	M
C	S	C	H	W	I	E	G	E	R	T	O	C	H	T	E	R
H	O	N	K	E	L	T	O	C	H	T	E	R	I	O	P	A
W	H	O	M	A	L	N	V	A	T	E	R	I	M	A	N	N
A	N	E	F	F	E	A	E	U	B	R	U	D	E	R	N	D
G	V	N	I	C	H	T	E	C	O	U	S	I	N	E	E	R
E	N	K	E	L	I	N	S	C	H	W	Ä	G	E	R	I	N
R	W	E	S	C	H	W	I	E	G	E	R	S	O	H	N	A
N	E	L	T	E	R	N	D	S	C	H	W	E	S	T	E	R
S	C	H	W	I	E	G	E	R	V	A	T	E	R	T	E	•

Hasło: Familie und Verwandte

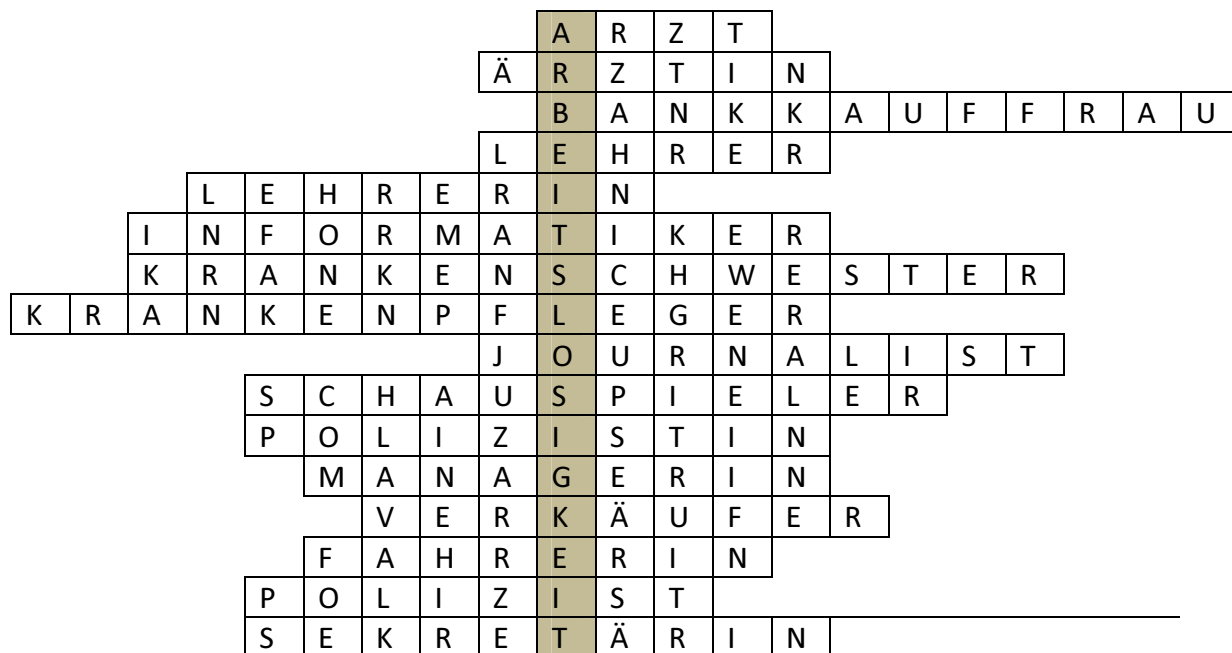
Do ćwiczenia „Familie und Verwandte” można wprowadzić Genetiv i ćwiczyć w formie definicji (np. babcia = mama taty). Ćwiczenie podsumowujące:

Połącz:

1. die Tante	a. die Tochter der Tochter
2. der Schwiegervater	b. die Tochter des Onkels
3. die Enkelin	c. die Frau des Bruders
4. der Schwager	d. die Schwester des Vaters
5. die Cousine	e. der Vater der Oma
6. der Uropa	f. der Bruder der Mutter
7. die Schwägerin	g. die Tochter der Schwester
8. der Neffe	h. der Vater des Ehemannes
9. der Onkel	i. der Sohn des Bruders
10. die Nichte	j. der Mann der Schwester

1. die Mutter	a. der Schwester ist der Schwager
2. der Sohn	b. der Schwester ist die Nichte
3. der Mann	c. des Sohnes ist der Enkel
4. die Mutter	d. des Vaters ist die Tante
5. der Opa	e. des Vaters ist die Oma
6. die Tochter	f. der Oma ist die Urenkelin
7. der Mann	g. des Mannes ist die Schwiegermutter
8. der Sohn	h. der Mutter ist der Uropa
9. die Schwester	i. des Onkels ist der Cousin
10. die Tochter	j. der Tochter ist der Schwiegersohn

A6, A7/29 – Berufe

Zaimek dzierżawczy w mianowniku i bierniku

Połącz:

1. mein Bruder	a. jej syna
2. meinen Bruder	b. twój tata
3. dein Vater	c. jego córkę
4. deinen Vater	d. nasza mama
5. ihr Sohn	e. jej syn
6. ihren Sohn	f. wasze dzieci
7. seine Tochter	g. mój brat
8. seine Tochter	h. wasze dzieci
9. unsere Mutter	i. jej córka
10. unsere Mutter	j. ich dom
11. eure Kinder	k. twój tata
12. eure Kinder	l. ich dom
13. ihr Haus	m. naszą mamę
14. ihr Haus	n. mojego brata

A1, A3/ 35

				F	A	U	L	E	N	Z	E	N								
				S	K	I	F	A	H	R	E	N								
			M	A	L	E	N													
				F	U	ß	B	A	L	L	S	P	I	E	L	E	N			
B	Ü	C	H	E	R	L	E	S	E	N										
			S	P	A	Z	I	E	R	E	N	G	E	H	E	N				
I	M	I	N	T	E	R	N	E	T	S	U	R	F	E	N					
							G	I	T	A	R	R	E	S	P	I	E	L	E	N
M	U	S	E	E	N	B	E	S	U	C	H	E	N							
S	P	O	R	T	T	R	E	I	B	E	N									
B	R	I	E	F	M	A	R	K	E	N	S	A	M	M	E	L	N			
				F	E	R	N	S	E	H	E	N								
							S	C	H	W	I	M	M	E	N					
			M	U	S	I	K	H	Ö	R	E	N								
				A	U	F	R	Ä	U	M	E	N								
			F	O	T	O	G	R	A	F	I	E	R	E	N					
							R	E	I	T	E	N								
						T	E	N	N	I	S	S	P	I	E	L	E	N		
			Z	E	I	T	U	N	G	E	N	L	E	S	E	N				
A	U	S	S	T	E	L	L	U	N	G	E	N	B	E	S	U	C	H	E	N
R	A	D	F	A	H	R	E	N												
						J	O	G	G	E	N									

A 10/ 38

								F	U	ß	B	A	L	L	S	P	I	E	L	E	N	
						I	M	I	N	T	E	R	N	E	T	S	U	R	F	E	N	
B	L	U	M	E	N	P	F	L	Ü	C	K	E	N									
						S	C	H	A	C	H	S	P	I	E	L	E	N				
						B	Ü	C	H	E	R	L	E	S	E	N						
			Z	U	H	A	U	S	E	S	I	T	Z	E	N							
B	R	I	E	F	M	A	R	K	E	N	S	A	M	M	E	L	N					
					Z	E	I	T	U	N	G	L	E	S	E	N						

A2/49

	K	O	N	F	I	R	M	A	T	I	O	N	
	V	A	T	E	R	T	A	G					
		W	E	I	H	N	A	C	H	T	E	N	
	N	A	M	E	N	S	T	A	G				
O	S	T	E	R	N								
		V	A	L	E	N	T	I	N	S	T	A	G
	J	U	B	I	L	Ä	U	M					
			S	C	H	U	L	T	A	G			
	H	O	C	H	Z	E	I	T					
E	R	S	T	K	O	M	M	U	N	I	O	N	
			G	E	B	U	R	T	S	T	A	G	
		F	E	I	E	R	T	A	G				
	M	U	T	T	E	R	T	A	G				
			G	E	B	U	R	T					
T	R	A	U	U	N	G							

A 14/54 + TIPP

				V	O	R	S	T	E	L	L	E	N
			G	E	B	E	N						
			G	R	A	T	U	L	I	E	R	E	N
				B	R	I	N	G	E	N			
				H	E	L	F	E	N				
	S	C	H	E	N	K	E	N					
		N	E	H	M	E	N						
			Z	E	I	G	E	N					
			A	N	T	W	O	R	T	E	N		
				D	A	N	K	E	N				
			G	E	F	A	L	L	E	N			
F	R	A	G	E	N	S	T	E	L	L	E	N	
		S	C	H	R	E	I	B	E	N			
				V	E	R	Z	E	I	H	E	N	

Wersje dla uczniów

A1/6

Z diagramu wykreśl nazwy 37 państw (poziomo, pionowo, wspak), a następnie z pozostałych liter w rzędach poziomych odczytaj hasło.

Islandia – Irlandia – Norwegia – Szwecja – Finlandia – Rosja – Estonia – Litwa – Łotwa – Słowacja – Rumunia – Serbia – Szwajcaria – Portugalia – Włochy – Chorwacja – Armenia - Luksemburg – Bułgaria – Białoruś – Polska – Ukraina – Dania – Wielka Brytania – Holandia – Belgia – Niemcy - Czechy – Węgry – Austria – Francja – Hiszpania – Grecja – Macedonia – Turcja – Bośnia i Hercegowina - Lichtenstein

S	R	U	S	S	L	A	N	D	G	R	I	E	C	H	E	N	L	A	N	D
B	O	S	N	I	E	N	U	N	D	H	E	R	Z	E	G	O	W	I	N	A
E	L	D	E	U	T	S	C	H	L	A	N	D	P	O	R	T	U	G	A	L
L	I	E	C	H	T	E	N	S	T	E	I	N	K	R	O	A	T	I	E	N
G	O	I	T	A	L	I	E	N	W	Ó	S	T	E	R	R	E	I	C	H	E
I	N	L	I	T	A	U	E	N	F	R	A	N	K	R	E	I	C	H	I	E
E	S	T	L	A	N	D	W	E	I	S	S	R	U	S	S	L	A	N	D	N
N	E	N	I	E	D	E	R	L	A	N	D	E	L	U	N	G	A	R	N	I
G	R	O	S	S	B	R	I	T	A	N	N	I	E	N	I	S	L	A	N	D
B	B	U	L	G	A	R	I	E	N	A	S	C	H	W	E	I	Z	N	O	N
O	I	P	O	L	E	N	N	T	S	C	H	E	C	H	I	E	N	V	R	A
A	E	T	W	I	L	U	X	E	M	B	U	R	G	K	A	N	S	A	W	L
N	N	M	A	R	M	E	N	I	E	N	S	C	H	W	E	D	E	N	E	L
A	R	U	K	R	A	I	N	E	R	U	M	Ä	N	I	E	N	I	N	G	R
D	Ä	N	E	M	A	R	K	S	P	A	N	I	E	N	T	Ü	R	K	E	I
O	E	F	I	N	N	L	A	N	D	M	A	Z	E	D	O	N	I	E	N	U

Hasło: _____, _____, _____, _____, _____

A1/27

Z diagramu wykreśl nazwy 27 członków rodziny (poziomo, pionowo, wspak), a następnie rzędami poziomymi odczytaj hasło.

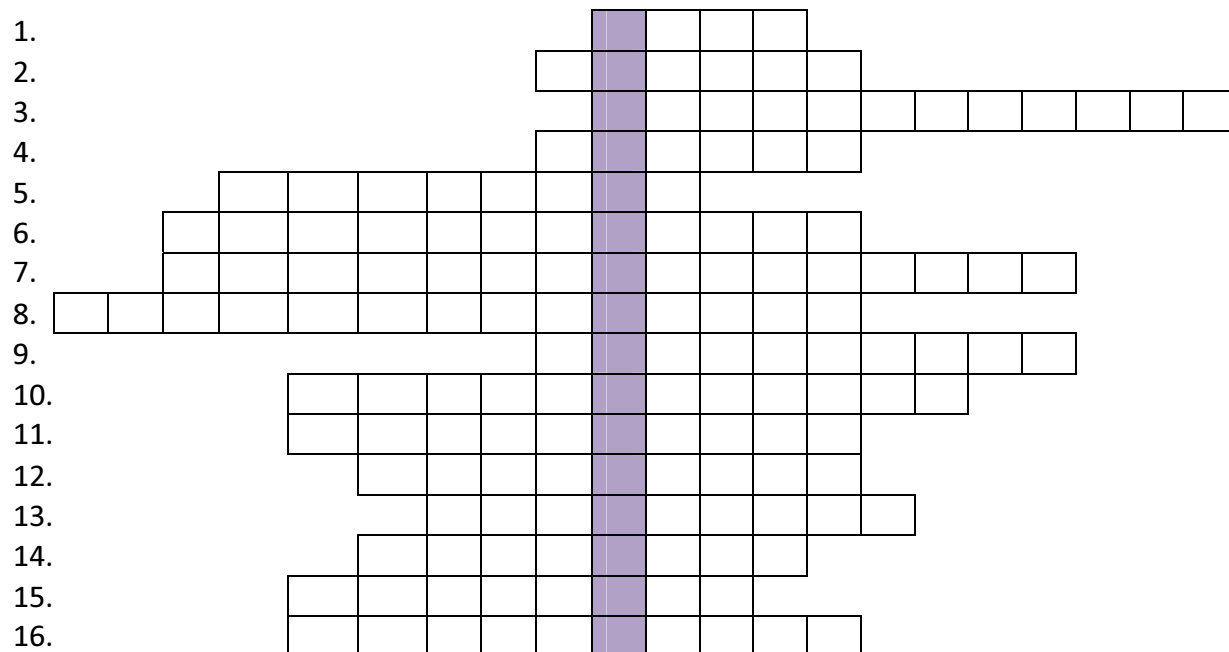
Ojciec – mama – rodzice – córka – syn – żona – mąż – małżeństwo – babcia – dziadek – wujek – ciocia – wnuk – wnuczka – prababcia – siostra – brat – kuzynka – kuzyn – bratanek - siostrzeniec – szwagier – szwagierka – teściowa – teść – zięć - synowa

C	O	U	S	I	N	•	U	R	O	M	A	F	F	R	A	U
S	C	H	W	I	E	G	E	R	M	U	T	T	E	R	A	M
C	S	C	H	W	I	E	G	E	R	T	O	C	H	T	E	R
H	O	N	K	E	L	T	O	C	H	T	E	R	I	O	P	A
W	H	O	M	A	L	N	V	A	T	E	R	I	M	A	N	N
A	N	E	F	F	E	A	E	U	B	R	U	D	E	R	N	D
G	V	N	I	C	H	T	E	C	O	U	S	I	N	E	E	R
E	N	K	E	L	I	N	S	C	H	W	Ä	G	E	R	I	N
R	W	E	S	C	H	W	I	E	G	E	R	S	O	H	N	A
N	E	L	T	E	R	N	D	S	C	H	W	E	S	T	E	R
S	C	H	W	I	E	G	E	R	V	A	T	E	R	T	E	•

Hasło: _____

A6,A7/29

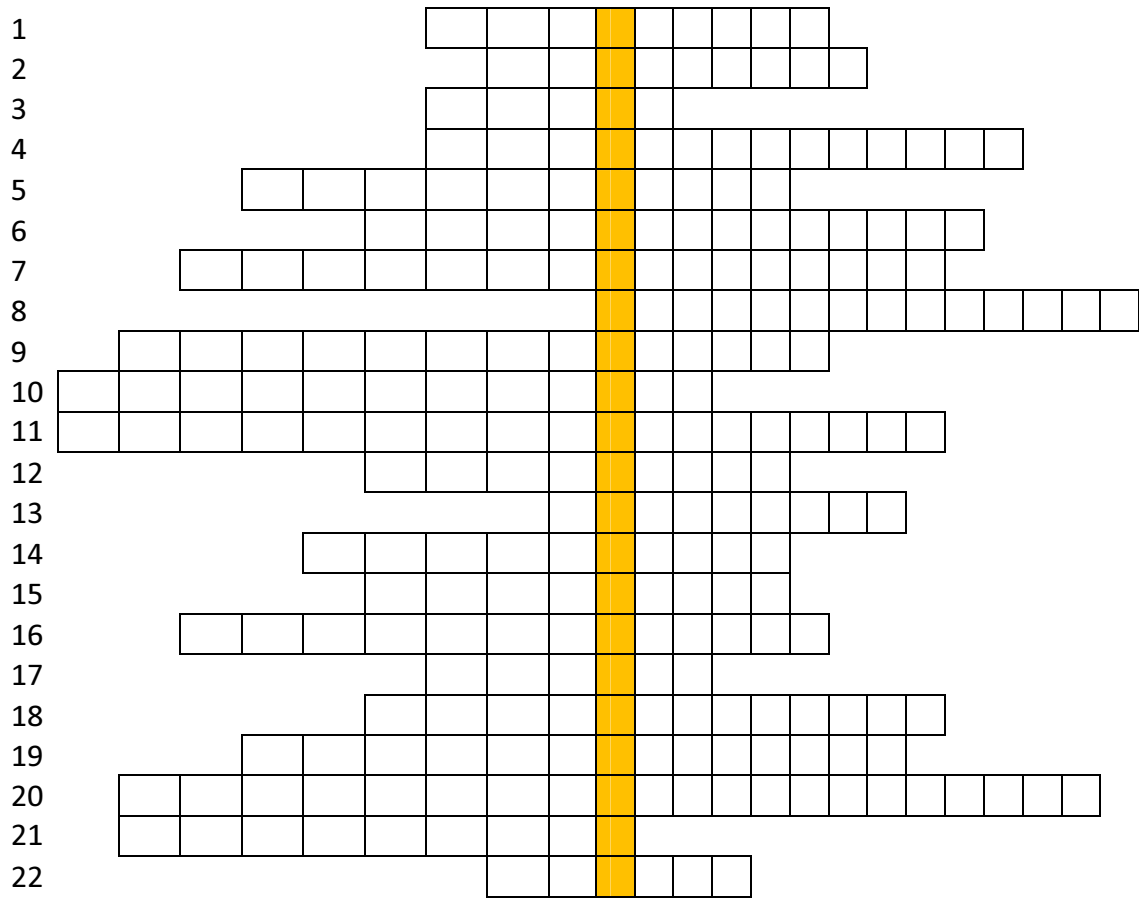

1.	lekarz
2.	lekarka
3.	pani bankier
4.	nauczyciel
5.	nauczycielka
6.	informatyk
7.	pielęgniarka
8.	pielęgniarz
9.	dziennikarz
10.	aktor
11.	policjantka
12.	pani manager

- 13. sprzedawca
- 14. pani kierowca
- 15. policjant
- 16. sekretarka

Hasło: _____

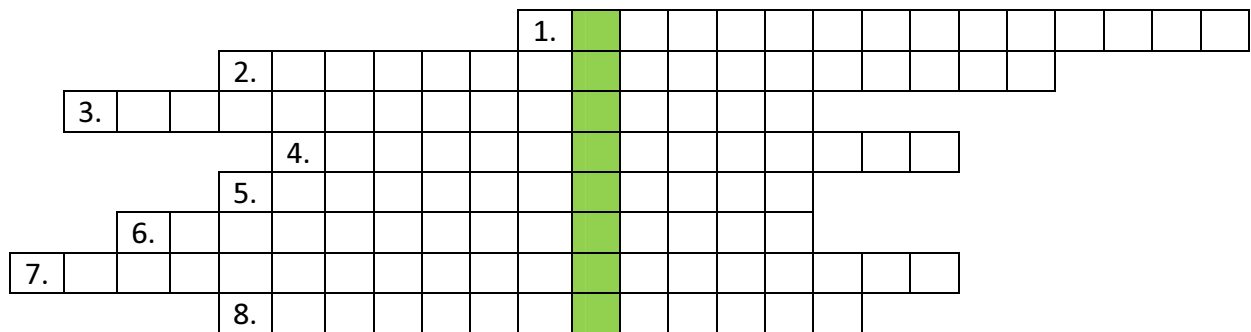
A1, A3/35

- 1. leniuchować
- 18. Grać w tenisa

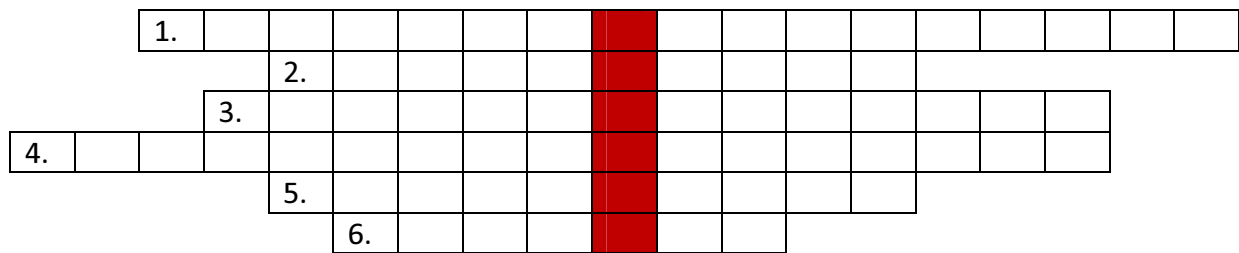

- 2. uprawiać jogging
- 3. pływać
- 4. kąpać się w morzu
- 5. biegać
- 6. jeździć na rowerze

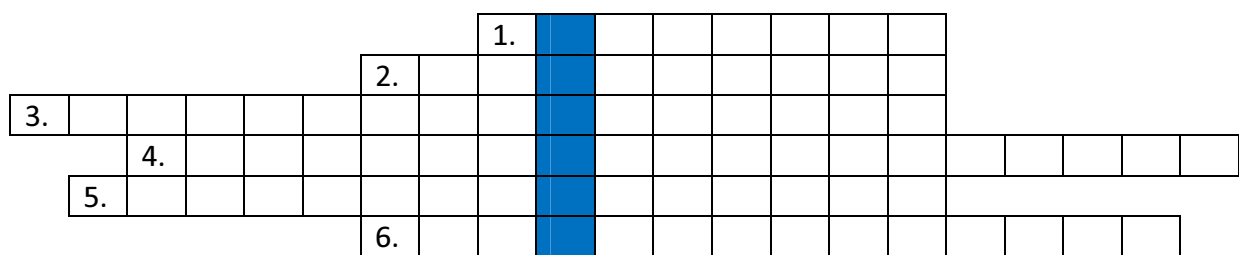

- 1. grać w piłkę nożną
- 2. surfować w Internecie
- 3. zrywać kwiaty
- 4. grać w szachy
- 5. czytać książki
- 6. siedzieć w domu
- 7. zbierać znaczki pocztowe
- 8. czytać gazetę

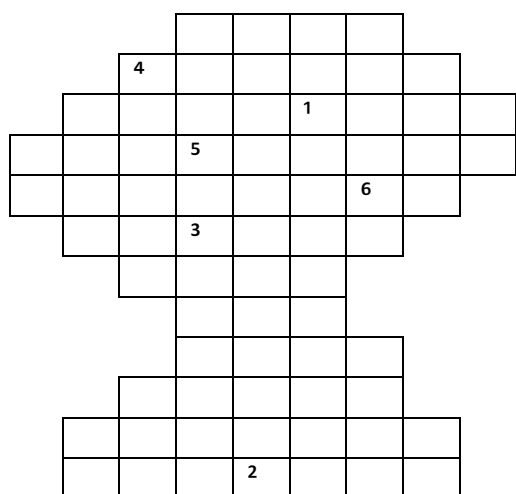

1.	czytać czasopismo
2.	leniuchować
3.	fotografować
4.	zwiedzać galerie
5.	oglądać telewizję
6.	jeździć konno

1.	wędrować
2.	jeździć na nartach
3.	budować bałwana
4.	jeździć na łyżwach
5.	chodzić na spacer
6.	uprawiać aerobik

A11/38 – Monate

Hasło: _ _ _ _ _

Czasowniki nieregularne /40

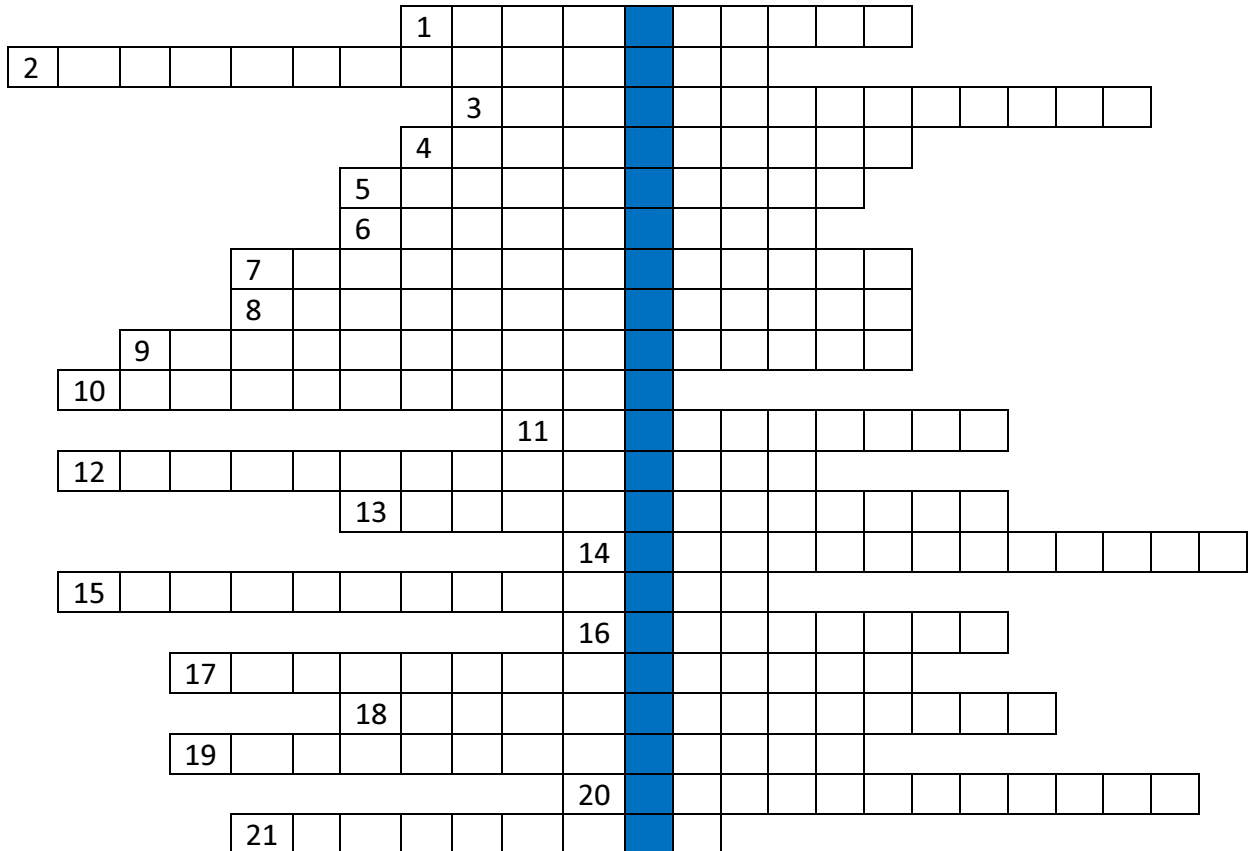
Z diagramu wykreśl następujące formy czasowników nieregularnych, a następnie rzędami poziomymi odczytaj hasło:

On je – ono biega – ty bierzesz – ty niesiesz – oni dają – ty pomagasz – wy czytacie – ty jedziesz – widzę – on widzi – ty dajesz – ona jedzie – ty biegasz – on mówi – jesz – on bierze – on czyta – on pomaga – ona je – on poleca – ty spotykasz – ona śpi – on daje – ona mówi – dajecie – jecie

D	U	F	Ä	H	R	S	T	U	I	C	H	S	E	H	E	N	R
E	R	S	I	E	H	T	E	D	U	G	I	B	S	T	R	G	D
I	H	R	L	E	S	T	D	U	I	S	S	T	L	E	I	D	U
E	R	L	I	E	S	T	L	N	M	Ä	ß	I	Ä	G	S	U	H
S	I	E	F	Ä	H	R	T	I	D	U	L	Ä	U	F	S	T	I
I	E	V	E	R	N	I	M	M	T	E	R	B	F	E	T	R	L
E	R	H	I	L	F	T	N	M	S	I	N	D	T	S	E	Ä	F
G	H	R	S	S	I	E	I	S	S	T	C	H	W	E	R	G	S

E	R	S	P	R	I	C	H	T	D	U	T	R	I	F	F	S	T
B	S	I	E	S	C	H	L	Ä	F	T	E	R	G	I	B	T	•
E	R	E	M	P	F	I	E	H	L	T	I	H	R	G	E	B	T
N	S	I	E	S	P	R	I	C	H	T	I	H	R	E	S	S	T

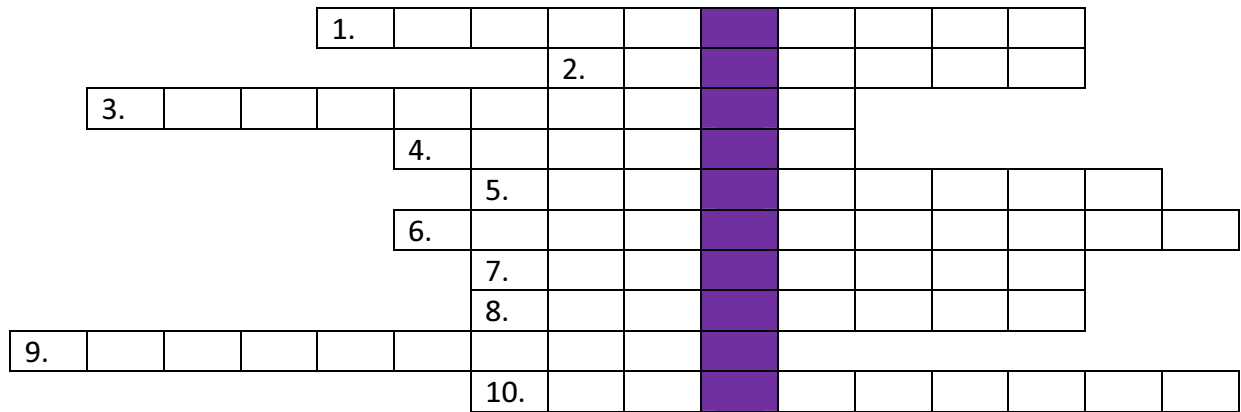
Czasowniki zwrotne

1.		piołę / myję
19.	oni myją sobie	
2.		myję się
20.	ty myjesz sobie	
3.		myjemy się
21.	oni myją / piorą	
4.		ona myje / pierze
5.		myjecie / pierzecie
6.		on myje / pierze

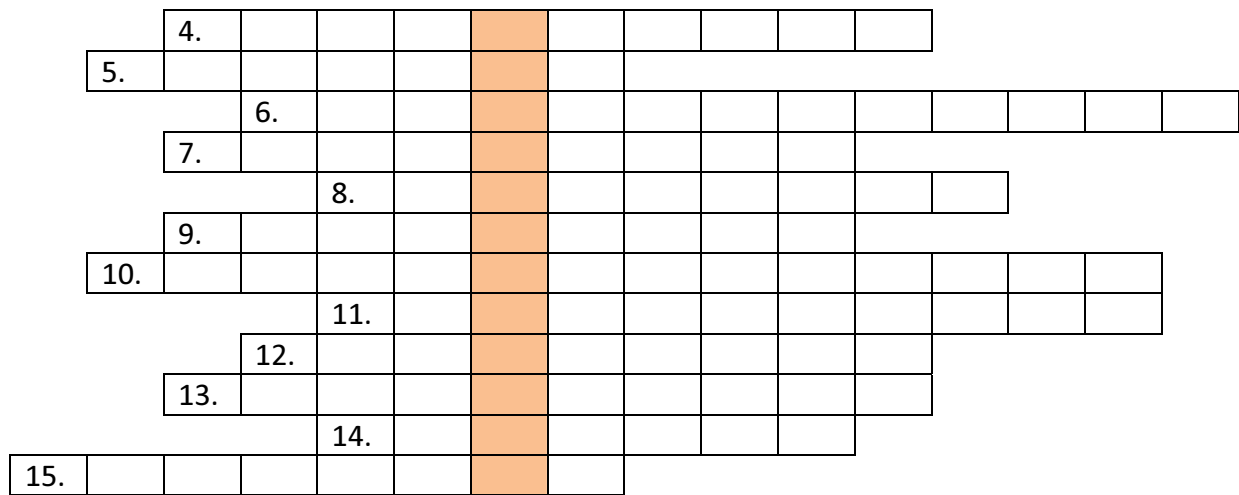
- 7. myję sobie
- 8. on myje się
- 9. oni myją się
- 10. myjemy / pierzemy
- 11. myjesz / pierzesz
- 12. myjemy sobie
- 13. ono myje się
- 14. myjesz się
- 15. on myje sobie
- 16. ono myje / pierze
- 17. myjecie się
- 18. ona myje się

A6/44

- 1. w środy
- 6. czwartek
- 2. poniedziałek
- 7. piątek
- 3. środa
- 8. niedziela
- 4. tydzień
- 9. sobota

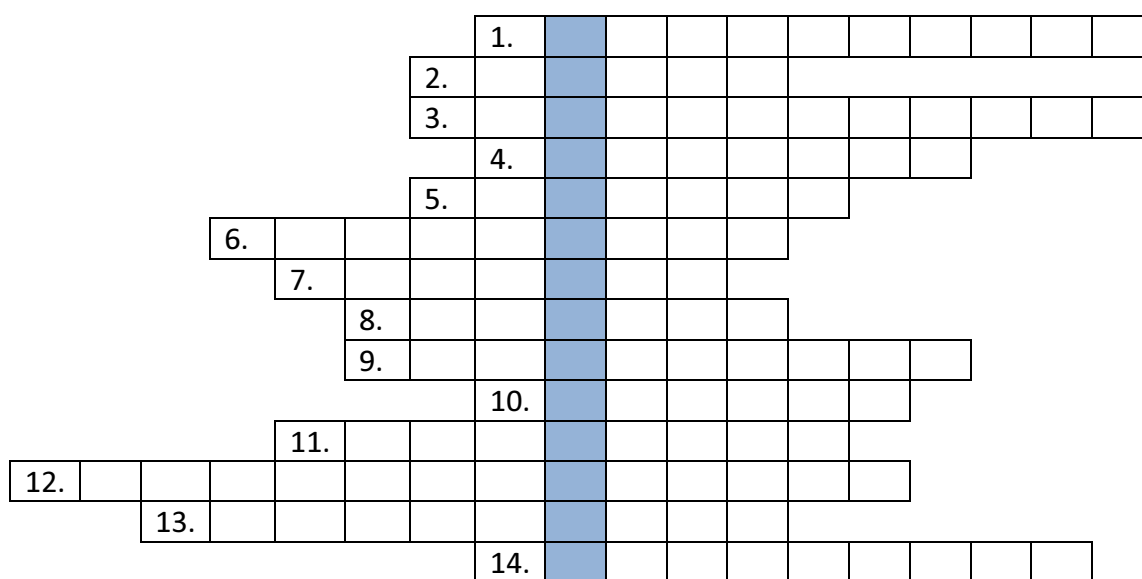

1.	Konfirmacja
2.	Dzień Ojca
3.	Boże Narodzenie
4.	Imieniny
5.	Wielkanoc
6.	Walentynki
7.	Jubileusz
8.	Dzień Szkoły
9.	Wesele
10.	Pierwsza Komunia
11.	Urodziny
12.	Święto
13.	Dzień Matki
14.	Ślub

Hasło: _____

A14/54 + TIPP

1.	Przedstawić
2.	Dawać
3.	Gratulować
4.	Przynosić
5.	Pomagać
6.	Sprezentować
7.	Brać
8.	Pokazać
9.	Odpowiadać

10.

Dziękować

11.

Podobać

12.

Stawiać pytania

13.

Pisać

14.

Wybaczać

Hasło: _____